

Saksfremlegg

99672348 Utredning om Litlvatnet til offentlig ettersyn

Arkivsak 20/49832

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Formannskapet vedtar at dette saksframlegget og følgende to vedlegg legges ut til seks ukers høring og offentlig ettersyn:

1. Dam i Valen- Teknisk gjennomføring og konsekvenser ([vedlegg 1](#))
2. Jonsvatnet - Dam i Valen, en forenklet samfunnsøkonomisk analyse ([vedlegg 2](#))

Saken gjelder

Saken er en oppfølging av vedtak i sakene [101/17](#), *Kommunedelplan for vannforsyning 2017-2028* og [sak 299/17](#) *Vedtak om Litlvatnet - avklaring*. Vedtakene omhandler å utrede bygging av dam i Valen som skiller vannene og muligheten for å ta Litlvatnet ut av vannforsyningen.

Formannskapet vedtok som del av vedtaket i [sak 299/17](#) "Det forutsettes at planarbeidet som prosess følger plan- og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredninger sine krav til prosess og medvirkning."

Bakgrunn

Saken er en videreføring av arbeidet med *Kommunedelplan for vannforsyning 2017-2028*. Det vises til Bystyrevedtak 101/17 og Formannskapssak 299/17.

Bystyret, 31.8.17, [sak 101/17](#), *Kommunedelplan for vannforsyning 2017-2028*

Bystyret vedtok blant annet følgende (punkt 2):

«Bystyret viser til bystyrets vedtak i forbindelse med Kommunedelplan for vannforsyning 2005-2016: "For å kontrollere strømmingen mellom Storvatnet og Litlvatnet i Jonsvatnet bygges en dam i Valen. Konsekvensutredning og tiltak for å begrense eventuelle negative konsekvenser legges frem for formannskapet før igangsetting av prosjektet. Litlvatnet opprettholdes som reservevann. Bystyret ber om at vedtaket iverksettes slik at Litlvatnet kan tas ut som drikkevannskilde, slik at vannet og området rundt kan frigjøres til friluftsmål."»

Formannskapet, 12.12.2017, [sak 299/17](#), *Vedtak om Litlvatnet - avklaring*.

Formannskapet vedtok følgende:

«Formannskapet tar saken til orientering.

Formannskapet viser til bystyrets vedtak om å utrede bygging av dam i Valen for å kontrollere strømmingen mellom Storvatnet og Litlvatnet. Formannskapet ber om at utredningen settes i gang. Målet med bygging av en terskeldam som

skiller vannene er å få muligheten til å ta Litlvatnet ut av vannforsyningen og dermed frigjøre området til friluftsmål.

Formannskapet ber om at konsekvensutredningen inkluderer en oversikt over det økonomiske omfanget av de investeringer som er utført og erstatninger som er avtalt for å sikre Litlvatnets drikkevannskvalitet.

Formannskapet ber om at følgende elementer tas med i det videre arbeidet:

- 1. Planprogrammet må utrede konsekvenser for idrett og friluftsliv, og den virkningen dette har på folkehelsen.*
- 2. Vurdere samfunnsøkonomisk nytte av å frigi nedslagsfeltet rundt Litlvatnet*
- 3. Gjennomføre kvantitativ risikovurdering av ulike forurensningsscenarioer i Litlvatnet og konsekvenser for Storvatnet*

Det forutsettes at planarbeidet som prosess følger plan- og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredninger sine krav til prosess og medvirkning.»

Fakta

Etter vedtak i formannskapssak, [sak 299/17](#), har Kommunedirektøren utredet følgende:

- Nødvendige tekniske løsninger som kreves for etablering av dam i Valen, samt kostnadsoverslag for tiltakene.
- Konsekvenser for idrett og friluftsliv, naturmangfold, vannkvalitet og forsyningskapasitet.
- Kvantitativ risikovurdering av forurensninger i Litlvatnet, uten dam i Valen.
- Forenklet samfunnsøkonomisk analyse.

Kort gjennomgang av rapportene

Rapporten: Dam i Valen – Teknisk gjennomføring og konsekvenser (vedlegg 1)

Rapporten inneholder forslag til tekniske løsninger, samt konsekvensvurderinger av tiltaket med hensyn på vannkvalitet, forsyningskapasitet, friluftsliv, idrett og naturmangfold. I tillegg er det gjennomført en forenklet kvantitativ risikovurdering knyttet til utslippshendelser i Litlvatnet ved situasjon uten dam. Dammen i Valen foreslås som en 200 meters murdam med spunttetting og gangbane med brystning i betong. Det etableres flom- og tappeløp ved siden av dam Valen. Dam Osen må senkes med 0,7 m og terskel oppstrøms må heves tilsvarende.

Tiltaket forventes å gi ubetydelig til noe negativ konsekvens for vannkvaliteten i Storvatnet og middels negativ for Litlvatnet med sidebekker. Det forventes ubetydelig påvirkning av drikkevannskvaliteten. Tiltaket vil redusere forsyningskapasiteten til Jonsvatnet. Dam i Valen og oppheving av drikkevannsrestriksjoner tilknyttet Litlvatnet forventes å gi stor positiv konsekvens for både idrett og friluftsliv, mens det medfører middels negativ konsekvens for naturmangfold.

Kostnaden for etablering av en dam er estimert til 33 millioner kroner. Driftskostnaden for dammen er anslått til 50 000 kroner per år.

Rapport: Jonsvatnet – Dam i Valen, en forenklet samfunnsøkonomisk analyse (vedlegg 2)

Det er gjennomført en forenklet samfunnsøkonomisk analyse. Analysen sammenligner det å etablere en dam i Valen med dagens situasjon. Beregninger er gjennomført med 50 år som prosjektets levetid og en diskonteringsrente på 4 %. Konsekvensene av tiltak deles inn i prissatte konsekvenser (målt i kroner) og ikke prissatte konsekvenser. Ikke prissatte konsekvenser vurderes da som grader av positive og negative.

Når det gjelder de prissatte konsekvenser, er det beregnet at det samfunnsøkonomisk sett er 13,1 millioner kroner dyrere å gjennomføre tiltaket med dam i Valen sammenlignet med å la være. Det er videre vurdert om prosjektet har en nytte som oppveier disse kostnadene. Analysen viser til beregninger der verdien av nytten for friluftsliv og idrett samt hytter og boliger kan komme opp i flere titalls millioner kroner. Det vises blant annet til en rapport der den årlige verdien av friluftsliv i Norge er beregnet til 80 milliarder kroner. Ut i fra dette estimerer rapporten en total velferdsgevinst ved økt friluftsliv som følge av opphørte drikkevannsrestriksjoner rundt Litlvatnet på nærmere 30 millioner kroner per år.

Nytten av tiltaket tilfaller i all hovedsak tre grupper:

- De blant Trondheims befolkning, spesielt i de østlige bydeler, som er interessert i friluftsliv og utendørs idrettsaktiviteter.
- Eiere av hytter og boliger innenfor Litlvatnets nedbørfelt.
- Gårdbrukere innenfor Litlvatnets nedbørfelt.

Den samfunnsøkonomiske analysen viser at det er en samfunnsøkonomisk nytte ved å ha Litlvatnet som en del av vannforsyningen, men at denne ikke er tungtveiende.

Økonomiske konsekvenser for kommunen

Denne saken har ingen økonomiske konsekvenser for kommunen.

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon

Vedleggene beskriver hvordan en dam i Valen kan bygges og kostnader dette medfører. Kommunedirektøren vil komme tilbake til temaene i utredningene i en politisk sak etter at utredningene i tråd med plan- og bygningsloven har vært på [offentlig høring og ettersyn](#).

Kommunedirektøren anbefaler at dette saksfremlegget med vedlegg legges ut til seks ukers høring og offentlig ettersyn.

Kommunedirektøren i Trondheim, 23.10.2020

Einar Aassved Hansen
byutviklingsdirektør

Tomas Eidsmo
teknisk sjef

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg

- Vedlegg 1: Dam i Valen – Teknisk gjennomføring og konsekvenser. Sweco rapport
- Vedlegg 2: Jonsvatnet – Dam i Valen, en forenklet samfunnsøkonomisk analyse